

POSTANOWIENIE

Dnia 2 grudnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski

w sprawie z odwołania M. D. i A. G.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.
o podleganie ubezpieczeniom społecznym z tytułu umowy zlecenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 2 grudnia 2014 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego M. D.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 5 lutego 2014 r., sygn. akt III AUa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od strony powodowej na rzecz strony pozwanej 120 zł
(sto dwadzieścia) tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

M.D. złożył skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z 5 lutego 2014 r. Zarzucono naruszenie art. 56 k.c., art. 353¹ k.c., art. 6, 11 i 12 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 83 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 750 i 627 k.c.

Skarga ma być oczywiście uzasadniona. Ponadto podniesiono, że w sprawie występuje potrzeba wykładni przepisów prawa, tj. „art. 83 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, których treść - w związku z art. 189 k.p.c. - budzi wątpliwości co do zakresu kompetencji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych do

badania w ramach prowadzonego przez siebie postępowania administracyjnego ważności i skuteczności umowy cywilnoprawnej jako podstawy podlegania ubezpieczeniom społecznym; art. 56 k.c. w związku z art. 353¹ k.c., w zakresie oceny wpływu na treść umowy woli stron, uwzględniających z należyтым rozeznaniem skutki takiej umowy oraz możliwości wywiedzenia z umowy nieobjętych wolą stron skutków prawnych, niebędących skutkami charakterystycznymi dla umowy, jaką zamierzały zawrzeć strony i co do której pozostawały w przekonaniu, iż ją wykonują”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna, spełniająca wymagania z art. 398⁴ k.p.c. podlega dalszej kontroli w postaci tzw. przedsądu (postanowienie SN z 13 listopada 2008 r., II UK 228/08, LEX nr 564794). Na tym etapie ustala się przede wszystkim, czy zachodzą okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania, co ma umożliwić wybór jedynie takich spraw, które powinny zostać rozpoznane przez organ najwyższego szczebla sądownictwa ze względu na interes publiczny (postanowienie SN z 29 stycznia 2011 r., I UK 295/10, niepubl.). Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest bowiem ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (postanowienie SN z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147).

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawiera argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Rzeczą Sądu Najwyższego przy ocenie, czy skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, nie jest doszukiwanie się w uzasadnieniu podstaw skargi juredydycznej argumentacji mającej wykazać spełnienie przesłanek przedsądu (postanowienie SN z 16 kwietnia 2008 r., I CZ 11/08, LEX nr 393883).

Skarga nie zawierała żadnej z przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. W szczególności w sprawie nie ma potrzeby wykładni wskazanych przepisów prawa. Odwołanie się do przesłanki istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (postanowienie SN z 19 stycznia 2012 r., I UK 325/11, LEX nr 1125267).

W tym kontekście można wskazać na wyrok SN z 4 czerwca 2014 r., II UK 543/13, niepubl., w którym stwierdzono, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych, który stwierdza podleganie ubezpieczeniu społecznemu, może – bez względu na nazwę umowy i jej postanowienia wskazujące na charakter stosunku prawnego, którym strony zamierzały się poddać – ustalić rzeczywisty jego charakter i istniejący tytułu ubezpieczenia.

Ponadto należy przypomnieć, że punktem wyjścia do rozważań w przedmiocie charakteru spornych umów jest stwierdzenie, że umowa o dzieło to umowa o pewien określony rezultat pracy i umiejętności ludzkich (art. 627 k.c.). W wypadku umowy o dzieło niezbędne jest zatem, aby starania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu. Przyjmuje się przy tym, że rezultat, o który umawiają się strony, musi być z góry określony, mieć samoistny byt oraz być obiektywnie osiągalny i pewny. Wykonanie dzieła najczęściej przybiera postać wytworzenia rzeczy, czy też dokonania zmian w rzeczy już istniejącej (naprawienie, przerobienie, uzupełnienie). Tego rodzaju postaci dzieła są rezultatami materialnymi umowy zawartej między stronami. Poza rezultatami materialnymi istnieją także rezultaty niematerialne, które mogą, ale nie muszą, być ucieleśnione w jakimkolwiek przedmiocie materialnym (rzeczy). Wykonanie określonej czynności

(szeregu powtarzających się czynności), bez względu na to, jaki rezultat czynność ta przyniesie, jest natomiast cechą charakterystyczną tak dla umów zlecenia (gdy chodzi o czynności prawne – art. 734 § 1 k.c.), jak i dla umów o świadczenie usług nieuregulowanych innymi przepisami (gdy chodzi o czynności faktyczne – art. 750 k.c.). W odróżnieniu od umowy o dzieło, przyjmujący zamówienie w umowie zlecenia (umowie o świadczenie usług) nie bierze więc na siebie ryzyka pomyślnego wyniku spełnianej czynności. Jego odpowiedzialność za właściwe wykonanie umowy oparta jest na zasadzie starannego działania (art. 355 § 1 k.c.), podczas gdy odpowiedzialność strony przyjmującej zamówienie w umowie o dzieło niewątpliwie jest odpowiedzialnością za rezultat (wyrok SN z 18 kwietnia 2012 r., II UK 187/11, OSNP 2013 nr 9-10, poz. 115).

Z ustaleń faktycznych poczynionych w niniejszej sprawie przez Sąd Apelacyjny, którymi Sąd Najwyższy jest związany (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) wynika, że przedmiotem łączących strony umów było klejenie lub archiwizacja akt. Ubezpieczony wykonywał proste, powtarzające się czynności, typowe dla większości prac o charakterze administracyjno-biurowym. W ocenie Sądu Apelacyjnego nie sposób było zatem uznać, że w ich efekcie powstawało dzieło stanowiące rezultat działalności twórczej o indywidualnym charakterze, które zostało skonkretyzowane przez strony. W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku podkreślono także, że za wykonaną pracę ubezpieczony otrzymywał co miesiąc wynagrodzenie w stałej wysokości określonej w kolejnych umowach.

Wobec powyższego nie sposób uznać skargi za oczywiście uzasadnioną. Z przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Skarżący winien w wywodzie prawnym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającą na jego oczywistości (postanowienie SN z 25 lutego 2008 r., I UK 336/07, LEX nr 846126). Pojęcie „oczywistości” mieści się w sferze obiektywnej i łączy się z powinnością wykazania, że podniesione zarzuty naruszenia wskazanych przepisów są zasadne *prima facie*, bez dokonywania głębszej analizy tekstu tych przepisów i bez doszukiwania się ich znaczenia (niepublikowane postanowienia SN z 24 kwietnia 2007 r., I CSK 100/07 i z 2

sierpnia 2007 r., III UK 45/07 oraz z 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji postanowienia.